



Kulturdepartementet  
Postboks 8030 Dep  
0030 OSLO

Saksbehandler: Ken Richard Stebergløkken  
Direkte tlf.:

Vår ref.: 19/19968-2  
Deres ref.:

Vår dato: 12.12.2019  
Deres dato:

## Vedtak om anbefaling av kvotefordelingen til Statens kunstnerstipend

Utvalget for statens kunstnerstipend og garantiinntekter behandlet forslag til kvotefordeling for 2020 på sitt møte 9. desember 2019. Forslag til kvotefordelingen per kunstnergruppe og ordning følger vedlagt.

### Bakgrunn

Utvalget mener diskusjonen om hvordan stipendkvotene skal fordeles mellom ulike kunstnergrupper må sees i lys av stipendenes egenart og historie. På den ene siden har kvotefordelingen ligget mer eller mindre fast i flere tiår, om en ser på andelen av totalt antall hjemler som går til hver kunstnergruppe. På den andre siden har det skjedd endringer innen kunstfeltene enkeltvis og i kunstnerbefolkningen samlet. Det er viktig å sørge for at fordelingen av stipender mellom kunstnergrupper står i et rimelig forhold til endringsprosesser knyttet til hvordan kunstnerisk arbeid organiseres og finansieres på de ulike kunstområdene og til hvordan kunstnerbefolkningen som helhet utvikler seg. For eksempel vet vi at det på kunstområder hvor det tidligere var relativt god tilgang på fast eller langvarig arbeid, i dag er langt mer utbredt med frilanstilværelser, kortvarige prosjekter og perioder uten inntektsgivende kunstnerisk arbeid. Selv om de gjennomsnittlige inntektsforholdene for utøvende kunstnere gjennomgående er bedre enn for skapende kunstnere, skjer det store endringer i disse kunstområdene. Vi vet også at kunstnerbefolkningen har økt betydelig de siste tiårene. Dette peker mot en utvikling hvor kunstnerbefolkningen som helhet i økende grad representerer en utsatt yrkesgruppe med usikre inntektskilder og ustabile arbeidsmuligheter. Nye kunstundersøkelser vil bli viktig for å følge med på denne utviklingen.

I Utvalgets budsjettsøknad for 2020 ble det søkt om totalt 105 nye hjemler, fordelt på 85 hjemler til arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere og 20 hjemler til stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere. En viktig bakgrunn for antall hjemler det ble søkt om var behovet for å løfte kunstnergruppene som ligger under gjennomsnittet i forhold til antall søknader opp mot antall hjemler. Utvalget mener det trengs en utjevning av forskjellene mellom kunstnergruppene slik at de som ligger lavest kan løftes opp til dagens gjennomsnitt. Utvalget presiserer at tilgangen på stipend i forhold til antall søknader er her brukt som én indikasjon på behovet, og at dette på sees i sammenheng med andre trekk ved kunstfeltene. Utvalget ønsker ikke å isolere et prinsipp fra et annet, men ser det viktig å se disse i en helhetlig sammenheng ved utarbeidelse av forslag til kvotefordelingen.



### **Stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere**

Det er i Prop. 1 (2019-2020) foreslått totalt 490 hjemler til SEK, SSK og GI, hvilket er en økning på 5 hjemler i forhold til 2019. For 2020 frigjøres 8 garantiinntektshjemler og 26 stipendhjemler for etablerte kunstnere og seniorkunstnere. Utvalget foreslår følgende fordeling av de fem nye hjemlene:

- Filmkunstnere 1
- Populærkomponister 3
- Dramatikere 1

Utvalget foreslår at de øvrige frigjorte stipendhjemlene opprettholdes i de kunstnergruppene som innehar hjemmelen og at forslag til fordelingen mellom SEK- og SSK-kvotene delegeres til stipendkomiteene.

### **Arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere**

Det er i Prop. 1 (2019-2020) foreslått totalt 532 hjemler til AS og ASY, hvilket er en økning på 32 hjemler i forhold til 2019. Av disse frigjøres 234 hjemler og 266 hjemler videreføres. Utvalget foreslår følgende fordeling av de 32 nye hjemlene:

- Andre kunstnergrupper 8
- Barne- og ungdomslitt. forf. 2
- Filmkunstnere 5
- Faglitt. forfattere og oversettere 1
- Populærkomponister 4
- Dramatikere 4
- Musikere, sangere og dirigenter 8

Proposisjonen foreslår også i år at Utvalget kan fordele AS- og ASY-kvotene slik det synes best. Dette innebærer at Utvalget kan delegere til stipendkomiteene selv å avgjøre hvor mange tildelte hjemler som skal være AS og ASY ut ifra behovet. De stipendkomiteene som ikke har ASY-hjemler, kan ikke gjøre en slik omfordeling.

Utvalget foreslår at frigjorte stipendhjemler opprettholdes i de kunstnergruppene som innehar hjemmelen og at forslag til fordelingen mellom AS- og ASY-kvotene delegeres til stipendkomiteene.

### **Fordelingen av diversestipend**

Det foreslås avsatt 16 mill. kroner til diversestipend, som er økning på kr 800 000 i forhold til 2019. Utvalget foreslår at videreførte stipendmidler opprettholdes i de kunstnergruppene som innehar midlene, og at stipendkomiteene melder ifra ved innstilling dersom de ønsker å overføre midler mellom diversestipend og diversestipend for nyutdannede kunstnere.

Utvalget foreslår at de friske midlene på kr 800 000 fordeles til følgende kunstnergrupper:

- Faglitt. forfattere og oversettere 62 000
- Filmkunstnere 168 000
- Komponister 78 000
- Fotografer 173 000
- Dansekunstnere 33 000
- Populærkomponister 29 000
- Scenografer og kostymedesignere 1000
- Barne- og ungdomslitt. forfattere 32 000
- Musikere, sangere og dirigenter 13 000
- Billedkunstnere 116 000
- Andre kunstnergrupper 95 000

Etter tildeling av diversestipend i 2019 er det et underforbruk på til sammen kr 5000. Midlene er fordelt slik:

- Interiørarkitekter: kr 5000

Utvalget anbefaler at midlene overføres til 2020 og legges til kvoten for den aktuelle kunstnergruppen. Overføring av midler forutsetter godkjenning fra Kulturdepartementet. Se vedlagte tabell for endelig fordelingsforslag.

### **Fordelingen av diversestipend for nyutdannede kunstnere**

Ved innføringen av ordningen fastsatte Kulturdepartementet at billedkunstnere, kunsthåndverkere, fotografer og dansekunstnere, som var prioritert i ordningen med stipend basert på gjennomført kunstutdanning også skulle prioriteres i ny ordning. Utvalget har lagt denne føringen til grunn for forslag om kvotefordeling siden ordningen ble innført, og anbefaler at nevnte grupper også prioriteres i årets fordeling.

16,9 mill. kroner foreslås avsatt til diversestipend for nyutdannede kunstnere i 2020, som er på samme nivå som for 2019. I tillegg blir 5000 kroner disponibelt for diversestipend for nyutdannede kunstnere, grunnet overførte midler fra 2019, som følge av at midlene ikke ble tildelt. Utvalgets forslag til fordeling av avsetningen til diversestipend for nyutdannede kunstnere tar utgangspunkt i en beregning av bevilgningen i forhold til antall søkere innenfor de ulike kunstnergruppene.

Utvalget foreslår at videreførte stipendmidler opprettholdes i de kunstnergruppene som innehar midlene, og at stipendkomiteene melder ifra ved innstilling dersom de ønsker å overføre midler imellom diversestipend og diversestipend for nyutdannede kunstnere.

Utgangspunktet for forslaget til fordeling er antall søkere. Antall nyutdannede kunstnere innen de ulike kunstnergruppene som oppfyller kriteriene for å tildeles stipend varierer fra år til år. Antall søkere innen gruppen gir derfor en hensiktsmessig indikasjon på behovet i det aktuelle året. Søknader der søker ikke

oppfyller kriteriene for å tildeles stipend og dublettsøknader, dvs. søknad fra samme søker i samme kunstnergruppe, er holdt utenfor.

Et gjennomsnittlig beløp pr. søker beregnes ved å fordele totalbevilgningen på antall søkere (overførte midler fra 2019 er holdt utenfor). Merk at dette kun er et referansebeløp som utgangspunkt for utregningen av endelig fordeling og skal ikke være retningsgivende for faktisk tildelingsbeløp.

Antall søkere er 318, noe som gir et gjennomsnittlig beløp pr. søker på kr 53 145. Dette gir en foreløpig fordeling som følger:

Tabell 1

Kunstnergruppe	Søkere	Beløp per søker	Foreløpig fordeling	
Billedkunstnere	120	53 145	6 377 358	
Dansekunstnere	61		3 241 824	
Kunsthåndverkere	14		744 025	
Fotografer	2		106 289	
Filmkunstnere	29		1 541 195	
Komponister	19		1 009 748	
Sangere, dirigenter	19		1 009 748	
Sceneinstruktører	5		265 723	
Scenografer	5		265 723	
Skuespillere, dukkespillere	44		2 338 365	
Sum	318			16 900 000

Kulturdepartementet har fastsatt at de visuelle gruppene og dansekunstnere skal prioriteres. I tildelingsbrevet for 2013, da ordningen ble innført, stod følgende: «Kunstnergrupper som i dag er prioritert innenfor ordningen med stipend basert på gjennomført kunstutdanning, skal fortsatt være prioritert innenfor den nye ordningen. Dette er først og fremst billedkunstnere, kunsthåndverkere, fotografer og dansekunstnere. Gruppene sangere, dirigenter, komponister, skuespillere/dukkespillere, scenografer, sceneinstruktører og filmkunstnere skal kunne søke på det nye stipendet.»

Utvalget mener fortsatt at prioriteringen ikke kan fastsettes gjennom en fast, forhåndsbestemt prosentvis fordeling mellom prioriterte og øvrige grupper. Dette er først og fremst fordi den prosentvise fordelingen av søkere mellom prioriterte grupper og øvrige grupper varierer mye fra år til år (se tabell 2 under) i motsetning til i gammel ordning. I gammel ordning sikret man en fast fordeling og prioritering av noen grupper ved at det kun var studenter ved utvalgte studiesteder som hadde rett på stipendet.

Begrensningen i målgruppe i den nye ordningen er ikke knyttet til studiested men til kunstnergruppe. Dette innebærer bl.a. at studenter i utlandet som oppfyller bo- og virkekravet, og studenter ved studiesteder som ikke var omfattet av gammel ordning nå kan søke stipendet. Dette medfører at prosentandelen søkere som tilhører hhv. prioriterte grupper og øvrige grupper er annerledes enn i gammel ordning. Det medfører også at andelen søkere i disse to gruppene varierer i større grad fra år til år.

Tabellen under viser hvordan fordelingen av søkere i perioden 2016 – 2020:

Tabell 2

	2016		2017		2018		2019		2020	
	Pri	Øvrige	Pri	Øvrige	Pri	Øvrige	Pri	Øvrige	Pri	Øvrige
Søkere	66 %	34 %	58 %	42 %	61 %	39 %	58 %	42 %	62 %	38 %

Andel søkere i prioriterte grupper varierer fra år til år. Dersom man skulle tilstrebe en fast fordelingsprosent ville det føre til stor variasjon fra år til år med hensyn til den prosentvise forskjellen mellom prioriterte og øvrige grupper (i år med lav søking til prioriterte grupper ville det bli forholdsvis høy sum på hver søker sammenlignet med år med høy søking). Det ville også føre til at hver søker innenfor de ikke-prioriterte gruppene ville få tildelt langt mindre penger enn i gammel ordning.

Prioriteringen av enkelte grupper bør derfor etter Utvalgets vurdering ta utgangspunkt i gjennomsnittlig beløp pr. søker ved at dette beløpet økes for prioriterte grupper og reduseres for øvrige grupper. Ved å se på den prosentvise forskjellen på beløp pr. søker for prioriterte og øvrige grupper i tidligere kvotefordelinger har man også et utgangspunkt for å vurdere hvorvidt prioriterte grupper kommer bedre eller dårligere ut sammenlignet med tidligere år. I fordelingen for 2020 er den totale andelen til prioriterte grupper på 66,4 % mot 63,1 % i 2019. Dette er en konsekvens av endringen i søkerfordelingen mellom de to gruppene.

Fram til og med 2016 var det en praksis som innebar at forskjellen mellom prioriterte og øvrige grupper var på ca. 11 prosent når det tas hensyn til variasjoner i søkerantall og bevilgning. I kvotefordelingen for DIVU i 2017 anbefalte Utvalget en fordeling som innebar en tydeligere prioritering av de visuelle kunstnergruppene og dansekunstnere. Dette ble synliggjort ved at det gjennomsnittlige beløpet per søker for de prioriterte gruppene ble økt og tilsvarende redusert for øvrige grupper. For fordelingen i 2019 ble det en prosentvis forskjell på 21,3 %. Ved å bruke den prosentvise forskjellen i 2017 som utgangspunkt vil gjennomsnittsbeløpet per søker for prioriterte grupper for 2020 bli kr 56 950 og kr 46 949 for de øvrige gruppene, med en prosentvis forskjell på 21,3 % det vil si på samme nivå som i 2019.

Tabell 3

Kunstnergruppe	Søkere	Justert beløp per søker	Foreløpig fordeling	Foreløpig justering avrundet
Billedkunstnere	120	56 950	6 834 000	6 834 000
Dansekunstnere	61		3 473 950	3 474 000
Kunsthåndverkere	14		797 300	797 300
Fotografer	2		113 900	114 000
Filmkunstnere	29	46 949	1 361 521	1 361 500
Komponister	19		892 031	892 000
Sangere, dirigenter	19		892 031	892 000
Sceneinstruktører	5		234 745	234 700

Scenografer	5		234 745	234 700
Skuespillere, dukkespillere	44		2 065 756	2 065 800
Sum	318		16 899 979	16 900 000

Kulturdepartementet har lagt til grunn at det skal være en høy tildelingsprosent innenfor diversestipend for nyutdannede kunstnere. Bevilgningen er derfor mye høyere enn bevilgningen til ordinært diversestipend i forhold til antall søkere. Utvalget har anledning til å overføre midler fra diversestipend for nyutdannede kunstnere til ordinært diversestipend dersom endringer i kunstnergruppens sammensetning og behov tilsier det. Utvalget mener imidlertid at slik overføring bør forekomme i begrenset omfang, dvs. kun i de tilfeller der komiteen vurderer at det ikke er nok kvalifiserte søkere til stipendet. Utvalget legger til grunn at en utstrakt omfordeling av midler til ordinært diversestipend vil bidra til å svekke intensjonen om en høy tildelingsprosent.

Følgende tall ligger til grunn for forslag til fordeling:

Bevilgning:	16,9 mill. kroner
Antall søkere til sammen:	318
Antall søkere i prioriterte grupper:	197
Antall søkere i øvrige grupper:	121

Dette gir et gjennomsnittlig beløp pr. søker (alle søkere) på kr 53 145. Utvalget anbefaler at gjennomsnittlig beløp pr. søker økes til kr 56 950 for prioriterte grupper og reduseres til kr 46 949 for øvrige grupper. Dette forslaget innebærer en videreføring av den prosentvise forskjellen mellom prioriterte grupper og øvrige grupper sammenlignet med 2019.

Utvalget understreker at gjennomsnittlig beløp er her brukt som utgangspunkt for utregningen og skal ikke være førende for faktisk tildelingsbeløp.

Forslag til fordeling inklusive overføring av midler fra 2020 blir dermed som følger:

Diversestipend for nyutdannede kunstnere	
Kunstnergruppe	Kvote 2020*
Billedkunstnere	6 834 000
Dansekunstnere	3 474 000
Kunsthåndverkere	797 000
Fotografer	114 000
Filmkunstnere	1 361 000
Komponister	892 000
Sangere, dirigenter	892 000
Sceneinstruktører	235 000
Scenografer	235 000
Skuespillere	2 066 000
SUM	16 900 000

\*beløp avrundet til nærmeste tusen kroner

Med hilsen

Solvor Amdal  
seksjonsleder

Ken Richard Stebergløkken  
seniorrådgiver

*Godkjent og ekspedert elektronisk*

Vedlegg:

Vedlegg - Forslag til kvotefordeling Statens kunstnerstipend 2020

Kopimottaker:

Guro Heggedal